

Istraživanja u RH pokazuju da je čak 89% uzoraka tla za podizanje trajnih nasada slabo humusno, u čemu prednjače četiri županije istočne Hrvatske svega 3% njihovih uzoraka sadrži više od 3,4% humusa u oraničnom sloju tla. Ključne prijetnje zaštiti i plodnosti tla u Hrvatskoj su: uzak plodored, industrijski uzgoj stoke na velikim farmama, bez - ili, s vrlo malo poljoprivrednog zemljišta, koje koncentriraju proizvodnju gnojiva na uskom području, i koji je, zbog visokih troškova prijevoza, neisplativo koristiti na udaljenijem poljoprivrednom zemljištu te hidroponski uzgoj - proizvodnja povrća bez tla.

Kao što su zaključili sudionici nacionalnog foruma o tlu pod nazivom "Kako zaštititi tlo: poljoprivredna tla Hrvatske poprilično kisela, žedna i jalova" u organizaciji udruga Zelena Istra i ODRAZ - Održivi razvoj; situacija je dosta loša "alarm je uključen, potrebna je hitna reakcija". Udruge su 10. studenog, u okviru projekta SOIL4LIFE održale online konferenciju s pitanjem kako sačuvati tlo i ciljem da se osvijesti problem degradacije tla te "stimulirati donositelje odluka za aktivnosti zaštite". Kako je na konferenciji isticao Darko Znaor, neovisni agro-okolišni konzultant: "tlo je ugroženo, to je resurs koji nije neograničen te je temelj našeg opstanka". Iznio je neke podatke o stanju tla u Hrvatskoj kazavši kako se ovdje nalazi čak 65 vrsta zemlje, od čega je 54 posto pogodno za obradu.

Upozorio je da se usprkos ustavnim odredbama u članku 53. Ustava RH koje određuju da zemljište i ostala prirodna bogatstva imaju posebnu zaštitu, te odredbe uopće ne provode. Znaor problematizira činjenicu koju smo i na Biltenu i sami prepoznali - podataka o budućnosti poljoprivrede u Hrvatskoj uopće nema. Bilten posljednje tri godine neuspješno pokušava analizirati temu budućnosti hrane u Hrvatskoj sa perspektivama klimatskih promjena. U te tri godine nismo uspjeli pronaći autore spremne za analizirati ove teme. Ova informacija daje nove negativne implikacije cijeloj temi. Znaor je u sličnom kontekstu na konferenciji istaknuo kako je "kvaliteta podataka o stanju i nastojanjima u zaštiti tla posljednjih godina nešto bolja, ali su podaci i dalje oskudni i fragmentirani: Od ukupno 30-ak indikatora stanja tla koje bi trebalo pratiti, u Hrvatskoj se prati svega nekoliko, tako da, na primjer, praćenje bioloških indikatora kvalitete tla gotovo da ne postoji. Problem je i u tome što se podaci ne interpretiraju i ne analiziraju, naročito ne kroz duže razdoblje kako bi se moglo zaključiti o trendovima (osim za Osječko-baranjsku županiju koja sustavno prati kvalitetu tla). Ne postoji ni kritički osvrt na podatke kojim bi se definirao problem. Podatke osim institucija iz javnog sektora prikupljaju i entuzijasti iz akademske zajednice te privatni sektor u komercijalne svrhe. Ključna poljoprivredna izvješća i strategije ne sadrže informacije o stanju tla."

Hrvatska poljoprivreda je sve ono što u realnopoštojećoj društvenoj situaciji klimatske krize ne treba biti. Ona je nazadna, nepromišljena, stihijska i neoliberalna. Sudionici projekta

SOIL4LIFE zaključuju kako je “potrebno kreirati lepezu politika, ali i pritiska građanskog društva i znanstvene zajednice na kreatore politika, da to uzmu u razmatranje i donesu konkretne mjere”. Svi su se sudionici foruma složili kako je potrebno intenzivno i kontinuirano informiranje javnosti o svim problemima i opasnostima vezanima uz degradaciju i potrošnju tla te zajednički zagovarački angažman – znanosti, prakse, institucija i organizacija civilnog društva prema donositeljima odluka.

No, nije li porazno imati državnu politiku koju je potrebno kontrolirati javnim pritiskom čak i onda kada se radi o nečem toliko osnovnom da zaista osnovnije ne može biti: budućnost hrane u Hrvatskoj. Nije li posebno razljučujuća činjenica da će u kontekstu najnovije Zajedničke poljoprivredne politike 80 posto državnih subvencija za poljoprivredu otići najvećim veleposjednicima, koji nakon kraha Agrokora čak više nisu ni domaći vlasnici i koji upravo provode poljoprivredne politike koje su naša tla učinila kiselim i jalovim? Ne leži li ultimativna društvena ironija u činjenici da su naša hvaljena plodna tla postala nalik našem društvu: kisela, žedna i jalova?

Izvor: bilten.org